

AYIN İLGİNÇ GÖK OLAYLARI

Dr. İ. Ethem DERMAN

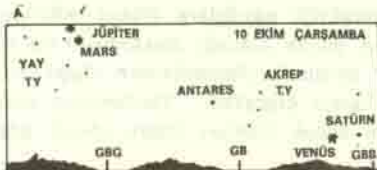
Bildiğiniz gibi, Venüs gezegeni bir iç gezegen olduğundan Güneş'ten pek ayrılmaz, bu nedenle bazen sabahları, bazen de akşamları gözükür sadece. Normal koşullarda Venüs'ü gece yarısı kimse göremez. Sabah doğu çevreninde gözüküyorsa ona, halk arasında Sabah Yıldız'ı, akşam batı çevreninde gözüküyorsa de Akşam Yıldız'ı denir. Bu görkemli Akşam Yıldız'ı Temmuz ayından bu yana güneş battıktan sonra batı çevrenini süslemeye başlamıştır. Bu güzel

gökcismi 1 Nisan 1985 tarihine dek akşamları bizimle olacak. Bu zaman aralığında onun, Güneş'e ve bize göre konumu değişeceğinden bir avcı dürbünü ile baktığınızda, görünen şeklinin değiştiğini fark edebilirsiniz. Venüs, Ay gibi bir evre göstermekle kalmaz, zamanla görünen boyutu da değişir. Yandaki şekilde, Venüs'ün 1984-85 yılı içinde güneş battıktan hemen sonra batı çevreninde çeşitli tarihlerde görüneceği konum ve görünür boyutu gösterilmiştir.

Ekim ayının bazı ilginç gök olaylarını size yine şekillerle veriyorum. Ay, 2 Ekim saat 01'de ilkördün, 10 Ekim 03'de dolunay, 17 Ekim saat 24'de sondördün ve 24 Ekim saat 15'de ise yeniay evresine girecek. Güneş, 30 Ekim'de Başak takımyıldızından çıkıp, Terazi takımyıldızına girecek.

A. 10 Ekim Çarşamba akşamı güneş battıktan sonra, batı çevreninde en parlak 5 gezegenden dördünü bir arada görmek olası. Jüpiter ile Mars bir çift, Venüs ile Satürn-ayrı bir çift oluşturmakta ve yine görkemli ve korkutucu bir görünüşü olan Akrep takımyıldızının her iki tarafında yer almaktalar. Bu gün Merkür, Güneş ile aynı doğrultuda olduğundan görünmez. Ayın daha sonraki günlerinde, Satürn gezegeninin artık görünemeyeceğini ve Mars'ın Jüpiter'in doğusuna geçeceğini bilelim. Bu geçiş 13 Ekim günü olacak ve o gün Mars, Jüpiter'in 2 derece güneyinde bulunacak.

B. 24 Ekim günü saat 15'de yeniay evresine giren Ay'ı, ertesi günü güneş battığında yaklaşık 26 saatlik olacağından, batı çevrenine bakan dikkatli bir gözlemci görebilir. Çevrene çok yakın olan Satürn'ü görmek artık çok zordur. Ay'ın yerini bulmak için Akrep ty'da bulunan Venüs gezegeni ile ty'nin ortadaki yıldızını birleştiren doğrultuyu çevrene doğru uzatabilirsiniz. 26 Ekim günü ise Venüs ile Ay'ın yine yan yana geldiğini ve bayrağımızdaki şekli meydana getirdiğini göreceksiniz.

C. 28. 29 ve 30 Ekim günleri ayça şeklindeki Ay'ın, Jüpiter ve Mars gezegenlerine göre ve aynı zamanda Akrep ve Yay takımyıldızlarına göre gökyüzünde bulunduğu konumları görüyorsunuz. 31 Ekim günü saat 16'da ilk dördün evresine girecek olan Ay, bir gün önce ayça şeklini terk etmiş olacak. Şekillerde GB=Güneybatı, GBG=Güneybatının Güneyi ve GBB=Güneybatının Batısı'dır.

